

Richtlijnen financiële voorwaarden

Stichting Drentse Energie Organisatie

Datum : 23 augustus 2018
Status : Definitief
Aantal pagina's : 16
Aantal bijlagen : 1
Auteurs : G. Hoek

Voor akkoord : Voorzitter Bestuur

© Stichting Drentse Energie Organisatie 2018

Colofon: De Stichting Drentse Energie Organisatie is mogelijk gemaakt door een subsidie van de provincie Drenthe

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	DOELSTELLING VAN DIT DOCUMENT	4
1.2	BELANGRIJKE UITGANGSPUNTEN	4
1.3	OPBOUW VAN DIT DOCUMENT	4
2	RICHTLIJNEN TEN AANZIEN VAN DE LOOPTIJD VAN FINANCIERINGEN	5
3	RICHTLIJNEN TEN AANZIEN VAN DE KREDIETRENTE	6
3.1	RENTE OP UITSTAANDE MIDDELEN	6
3.2	RENTE OP GERESERVEERDE MIDDELEN	7
4	OVERIGE RICHTLIJNEN	9
5	KADER EN TOETSING MET BETREKKING TOT STAATSSTEUN	10
5.1	INLEIDING	10
5.2	STAATSSTEUNTOETS PER PROJECT	10
	BIJLAGE 1: RECENTE TARIEVENBLADEN BASISRENTE EN OPSLAGEN	16

1 Inleiding

1.1 Doelstelling van dit document

Dit document is een bijlage bij het Investeringsreglement DEO en heeft tot doel om de richtlijnen van de Stichting Drentse Energie Organisatie (hierna DEO) ten aanzien van de financiële voorwaarden die het verbindt aan financieringen, zodanig vast te leggen dat dit zorgt voor een transparante vaststelling van parameters die te allen tijde verantwoord kan worden.

1.2 Belangrijke uitgangspunten

- De bepalingen uit dit document zijn uitsluitend van toepassing op projecten die in behandeling zijn genomen na vaststelling van dit document.
- DEO is als maatschappelijk fonds bedoeld voor projecten die ondanks een haalbare business case onvoldoende door de reguliere markt bediend (kunnen) worden. Dientengevolge kan het zijn dat DEO rekening moet houden met onderscheidende financiële voorwaarden: lagere rentes, langere looptijden en/of hogere risicoprofielen. Tegelijkertijd geldt:
 - DEO is een revolverend fonds: de bedoeling is om middelen meerdere malen uit te zetten. Té lange looptijden kan het revolverende karakter in gevaar brengen.
 - Rentebaten zijn een voorname inkomstenbron voor DEO ten behoeve van de exploitatie van het fonds. Té lage rentes zorgen voor onvoldoende opbouw van eigen vermogen.
 - Het fondsvermogen van DEO bestaat uit publieke middelen die in beginsel terugkeren naar de provincie Drenthe. In de wegging van risico's dient DEO derhalve maximale zorgvuldigheid te worden betracht.
- Deze richtlijnen beperken zich tot de financiële voorwaarden van leningen.
- De volgende documenten vormen de basis voor deze richtlijnen:
 - Statuten van DEO
 - Investeringsreglement DEO
 - Intern procedurehandboek DEO

Externe documenten:

De volgende publicaties van de EU :

- Mededeling van de EC 2008/C 14/02 over (herziene) methode voor vaststelling van referentie- en disconteringspercentages, PbEU C 14/6 van 19 januari 2008.
- EU Verordening 1407/2013 d.d. 18 december 2013 betreffende de toepassing en werking van de-minimissteun, PbEU L 352/1 van 24 december 2013.
- EU Verordening Nr. 651/2014 d.d. 17 juni 2014 betreffende de Algemene Groepsvrijstelling, PbEU L 187/1 van 26 juni 2014.

1.3 Opbouw van dit document

Het document gaat in op de volgende elementen:

- Richtlijnen ten aanzien van de looptijd van financieringen
- Richtlijnen ten aanzien van kredietrente
- Overige richtlijnen
- Kader en toetsing met betrekking tot staatssteun

2 Richtlijnen ten aanzien van de looptijd van financieringen

De gewenste cq vereiste looptijd van financieringen zal per project verschillend zijn. DEO hanteert bij het vaststellen van de looptijd de volgende uitgangspunten:

- Teneinde een maximale revolverende factor te bewerkstelligen zet DEO in op een zo kort mogelijke looptijd doch maximaal 15 jaar.
- Financieringen mogen boetevrij worden afgelost. DEO tracht financieringen dusdanig op te zetten dat volledige of gedeeltelijke herfinanciering mogelijk is.
- Indien wenselijk neemt DEO voorwaarden op in de financieringsovereenkomst met betrekking tot verplichte vervroegde aflossing.
- Voor lichte financieringen gelden standaard aflossingstermijnen die worden vastgesteld in een daartoe bestemde Regeling.
- De fondsmanager stuurt op een (gewogen) gemiddelde looptijd over het totale projectportfolio (afgesloten en kansrijke projecten) van 10 jaar.

3 Richtlijnen ten aanzien van de kredietrente

3.1 Rente op uitstaande middelen

Uitgangspunt voor de leningen vormt, conform het investeringsreglement van DEO, dat de uitgezette middelen een marktconform rendement opleveren. Dat geeft een indicatie van de rente die zou moet worden berekend, waarbij echter tegelijkertijd het volgende moet worden aangetekend:

- DEO is in het leven geroepen om te voorzien in een financieringsbehoefte die thans niet wordt voorzien door reguliere financiers.
- Het is met betrekking tot de doelgroep lastig om te bepalen wat "marktconform" is; er is veelal geen rating voorhanden.
- DEO weegt het te genereren maatschappelijk rendement (bijdrage energietransitie) op kwalitatieve wijze mee in de finale bepaling van het rentepercentage, hetgeen private financiers normaal gesproken niet doen.

Om de marktconformiteit te kunnen bepalen, hanteert DEO voor het vaststellen van de kredietrente de volgende uitgangspunten:

- Het rentetarief dat DEO hanteert bij haar financieringen bestaat uit:
 1. Basisrente
 2. Risico-opslag
 3. Rentevast-opslag
- Het rentetarief staat vast voor de gehele looptijd van de financiering.
- De rente wordt berekend over het uitstaande saldo en op jaarbasis, te betalen per maand, kwartaal of jaar achteraf. (Ter berekening van de rente wordt een jaar gesteld op driehonderdzesentig (360) dagen en een maand op dertig (30) dagen).
- DEO is gerechtigd af te wijken van deze beginselen indien zij daar aanleiding toe ziet.
- Indien als gevolg van het gehanteerde rentepercentage de Europese Commissie oordeelt dat er sprake is van ongeoorloofde staatssteun (zie hoofdstuk 5), dan zal het rentepercentage door DEO worden gecorrigeerd en met terugwerkende kracht van toepassing zijn op de financiering.

Vaststelling basisrente

De basisrente wordt vastgesteld conform de Mededeling van de EC 2008/C 14/02 over (herziene) methode voor vaststelling van referentie- en disconteringspercentages:

- De basisrente die vanaf de eerste (werk)dag van enig jaar van kracht is wordt berekend als het gemiddelde van de eenjaars EURIBOR-tarieven van de eerste (werk)dag van september, oktober en november van het voorgaande jaar.
- Als referentie voor de EURIBOR-tarieven wordt de website nl.euribor-rates.eu gebruikt.
- Er wordt een minimum basisrente van 0,5% gehanteerd

Vaststelling risico-opslag

De risico opslag wordt bepaald door de lengte van de looptijd en het risicoprofiel van een project (aanwezigheid van zekerheden). Omwille van de eenvoud wordt het volgende ratingsysteem als uitgangspunt gehanteerd:

Risico-opslag		
<i>Rating categorie</i>	<i>Duiding</i>	<i>Opslag basispunten</i>
1	Voldoende zekerheden en looptijd ≤ 7 jaar	* - **
2	Voldoende zekerheden of looptijd ≤ 7 jaar	** - ***
3	Onvoldoende zekerheden en looptijd > 7 jaar	*** - ****

Vaststelling rentevast-opslag

DEO werkt niet met variabele rentetarieven maar stelt de rente eenmalig vast bij het aangaan van de financiering. Daarbij hanteert DEO de volgende rentevast-opslag die afhankelijk is van de looptijd van een project:

Rentevast-opslag		
<i>Rentevast-periode</i>		<i>Opslag basispunten</i>
1-5 jaar		# - ##
6-10 jaar		## - ###
11-15 jaar		### - ####

Aandachtspunten:

- Basisrente, risico-opslag en rentevast-opslag worden in beginsel één keer per jaar aangepast en stilzwijgend verlengd zolang geen aanpassing heeft plaatsgevonden. De fondsmanager van DEO kan het Besuur voorstellen de basisrente en/of opslagtarieven tussentijds aan te passen indien hij/zij hiertoe aanleiding ziet (bijvoorbeeld in het geval van aanzienlijke en onverwachte schommelingen van de EURIBOR).
- Voor aanpassing van basisrente en opslagtarieven legt de fondsmanager van DEO een voorstel ter goedkeuring voor aan het Bestuur.
- Meest recente Tarievenbladen zijn toegevoegd in Bijlage 1.
- In voorkomende gevallen worden meerdere rentetarieven gedurende de looptijd van een project gehanteerd. Bijvoorbeeld: jaar 1-5 een rente van 3% en jaar 6-10 een rente van 5%.
- Voor lichte financieringen geldt een afwijkende rentesystematiek die wordt vastgesteld in een daartoe bestemde Regeling).
- Het Bestuur van DEO heeft de ruimte om van bovenstaande opslagsystematiek beargumenteerd af te wijken, voor zover binnen de grenzen van het staatssteunrecht.

3.2 Rente op gereserveerde middelen

Binnen een financieringsovereenkomst wordt standaard een bepaling opgenomen dat de overeenkomst eindigt wanneer niet binnen een bepaalde termijn een betalingsverzoek is gedaan aan DEO en daarbij aan alle opschortende voorwaarden is voldaan. Doorgaans wordt deze termijn op één jaar gesteld. Dit impliceert dat DEO een leenbedrag maximaal één jaar in depot houdt: andere projecten kunnen geen aanspraak maken op deze middelen.

DEO behoudt zich het recht voor om een depotrente te rekenen over het gereserveerde bedrag:

- DEO besluit per project tot het al dan niet instellen van depotrente voor de gehele of voor een deel van de reserveringstermijn.
- De depotrente wordt per project vastgesteld. Als richtlijn geldt de basisrente + * opslagpunten (=laagste rating categorie).
- Afspraken omtrent depotrente worden in de financieringsovereenkomst vastgelegd.

4 Overige richtlijnen

Voor een eenduidige vaststelling van financiële voorwaarden maakt DEO gebruik van een formulier vaststelling financiële voorwaarden. Daarbij spelen naast looptijd en rente ook de volgende parameters een rol:

- Bedrijfsfinanciering vs projectfinanciering: DEO geeft de voorkeur aan financiering van een 'schone' projectentiteit, die louter gericht is op het uitvoeren van de door DEO gefinancierde activiteit. DEO sluit bedrijfsfinanciering niet uit, maar zal in dat geval specifiekere aandacht besteden aan de kredietwaardigheid van de onderneming, de invloed van het project en de financiering op de kaspositie van de onderneming en zal maximaal borgen dat de middelen ten goede komen aan deze activiteit. Bij lichte financiering is altijd sprake van bedrijfsfinanciering. Hiervoor vindt normaal gesproken geen extra kredietwaardigheidstoets plaats, tenzij de fondsmanager daar aanleiding toe ziet.
- Aflossingsvrije periode: DEO is gerechtigd een aflossingsvrije periode toe te passen binnen een financiering, om de liquiditeit en/of solvabiliteit van een project op een aanvaardbaar niveau te krijgen.
- Zekerheden: DEO zal bij iedere financiering streven naar maximale zekerheden in de vorm van een pandrecht of hypotheek op systemen en/of vorderingen. Indien voor het welslagen van een project noodzakelijk kan DEO besluiten om zonder zekerheden te financieren dan wel achtergesteld te financieren. Bij lichte financieringen worden geen zekerheden gevraagd.

In de financieringsovereenkomst zal DEO verder onder meer bepalingen opnemen ten aanzien van:

- (Opschortende) voorwaarden: In de financieringsovereenkomst wordt een opsomming van voorwaarden gegeven waaraan de initiatiefnemer moet voldoen voordat hij de middelen van de financiering krijgt uitgekeerd. Voor een deel betreffen dit voorwaarden in de vorm van documenten die reeds deel uitmaken van de financieringsaanvraag: aan deze voorwaarden is dan reeds voldaan. Wat resteert zijn opschortende voorwaarden: bij een betalingsverzoek zal DEO pas tot uitkering overgaan als aan al deze voorwaarden is voldaan.
- Rapportageverplichtingen: bij reguliere financieringen kan van de initiatiefnemer een jaarrekening worden gevraagd en eventuele aanvullende informatie op basis waarvan kan worden bepaald hoeveel energie is bespaard en/of opgewekt. Bij lichte financieringen geldt geen rapportageplicht.

5 Kader en toetsing met betrekking tot staatssteun

5.1 Inleiding

DEO richt zich primair op financiering van kwalitatief goede businesscases van initiatiefnemers die vanuit reguliere financieringskanalen niet of niet in voldoende mate in aanmerking komen voor financiering. Er is sprake van suboptimale investeringssituaties waaraan marktfalen ten grondslag ligt. Dit marktfalen legitimeert als het ware de inzet van publieke middelen bij deze projecten. In dat geval kan sprake zijn van staatssteun. Geborgd moet worden dat de steun die verstrekt wordt vanuit DEO te allen tijde voldoet aan de eisen zoals gesteld door de Europese staatssteunregels.

In onderhavig hoofdstuk wordt nader uitgewerkt op welke wijze DEO voor iedere voorgenomen financiering (a) toetst of er sprake is van staatssteun en, zo ja, (b) aan welke voorwaarden de voorgenomen financiering dient te voldoen zodat de staatssteun als geoorloofd kan worden aangemerkt. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de volgende staatssteunvrijstellingsverordeningen:

- de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV, EU 651/2014); en
- de 'de- minimisvrijstellingverordening' (EU 1407/2013).

5.2 Staatssteuntoets per project

Bij financiering vanuit DEO wordt een staatssteuntoets gevolgd die bestaat uit de volgende vier stappen:

Stap 1: Bepalen of de financiering marktconform is.

- > Is het antwoord 'ja', dan is er geen sprake is van staatssteun en is verdere toetsing niet nodig
- > Is het antwoord 'nee', dan volgt Stap 2

Stap 2: Bepalen of er sprake is van een grensoverschrijdend effect.

- > Is het antwoord 'ja', dan volgt Stap 3
- > Is het antwoord 'nee', dan is geen sprake van staatssteun en is verdere toetsing niet nodig

Stap 3: Bepalen of voldaan wordt aan de voorwaarden van de AGVV?

- > Is het antwoord 'ja', dan is de staatssteun geoorloofd
- > Is het antwoord 'nee', dan volgt Stap 4

Stap 4: Bepalen of voldaan wordt aan de voorwaarden van de de-minimisverordening?

- > Is het antwoord 'ja', dan is de steun geoorloofd
- > Is het antwoord 'nee', dan is de staatssteun niet geoorloofd en kan de financiering geen voortgang vinden.

De vier stappen worden hieronder nader uitgewerkt.

Stap 1: Toetsing marktconformiteit

Om te bepalen of de voorgenoemde financieringsrente marktconform is dient deze te worden vergeleken met de referentierente op grond van de 'Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (2008/C 14/02)' (hierna te noemen: Mededeling Rente). Is de voorgenoemde financieringsrente hoger of gelijk dan de referentierente, dan is de financiering marktconform en is er geen sprake van staatssteun.

In onderstaande matrix is aangegeven welke opslagen dienen te worden toegepast, afhankelijk van de rating van de betrokken onderneming en de geboden zakelijke zekerheden.

Opslagen voor leningen in basispunten			
Ratingcategorie	Zekerheidstelling		
	Hoog	Normaal	Laag
Zeer goed (AAA-A)	60	75	100
Goed (BBB)	75	100	220
Bevredigend (BB)	100	220	400
Zwak (B)	220	400	650
Slecht/Financiële moeilijkheden (CCC en lager)	400	650	1 000 (!)

In het geval van een achtergestelde lening wordt de referentierente berekend door de door de Europese Commissie vastgestelde basisrente te vermeerderen met de opslag die voortvloeit uit de lage zekerheden en rating die een trap lager is dan de rating van de doelonderneming op grond van de Mededeling rentes (conform de beschikking van de Europese Commissie van 6 juli 2010 inzake de maatregel "KfW-Kapital für Arbeit und Investitionen"). Bijvoorbeeld: voor een achtergestelde lening met een rating BBB en een normale zekerheid, moet in plaats van een opslag van 100 punten, een opslag van 220 punten gehanteerd worden (deze opslag correspondeert met de opslag voor een concurrente lening aan een onderneming met rating BB en een normale zekerheid).

Nb. De tabel in de Mededeling Rente geeft - in verband met de hiervoor opgenomen systematiek - geen oplossing voor achtergestelde leningen aan ondernemingen met een rating CCC.

Stap 2: Bepaling grensoverschrijdend effect

Van mogelijk ongeoorloofde staatssteun is sprake is wordt voldaan aan alle van de volgende criteria:

1. De steun wordt door staatsmiddelen bekostigd.
2. Deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit);
3. De steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht;
4. De maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio;
5. De maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

Ad 1. Is de maatregel met staatsmiddelen bekostigd?

Dit is evident voor alle steun die DEO verleent.

Ad 2. Levert de steun een niet-marktconform voordeel op?

Dit is onder Stap 1 reeds vastgesteld.

Ad 3. Steun gericht op een onderneming die een economische activiteit verricht.

Hoewel DEO zich strikt genomen niet louter richt op ondernemingen die een economische activiteit verrichten, zal voor de meeste initiatiefnemers gelden dat hun activiteit plaatsvindt in een marktomgeving, waarmee zij voldoen aan de genoemde definitie.

Ad 4. Is de steun selectief: gericht op één onderneming of een beperkte groep of sector

A priori is er bij DEO sprake van selectieve steun: DEO richt zich immers enkel op initiatieven/initiatiefnemers in de provincie Drenthe. Daarbij is het van belang dat onder de definitie van onderneming alle entiteiten vallen die een economische activiteit bedrijven, ongeacht de rechtsvorm en de wijze waarop deze wordt gefinancierd. Dit kunnen naast BV's dus bijv. ook stichtingen en verenigingen zijn.

Ad 5. Heeft de steun een ongunstig effect op het handelsverkeer tussen lidstaten?

De mate waarin er sprake is van beïnvloeding van het handelsverkeer tussen lidstaten bij financieringen van de aard en omvang die DEO uitzet is vatbaar voor discussie. Bij commerciële instellingen zal hiervan al snel sprake zijn, terwijl maatschappelijke organisaties veelal een lokaal publiek bedienen en waarvan het niet te verwachten is dat deze klanten/investeerdere uit andere lidstaten zullen aantrekken. Wanneer door DEO voldoende onderbouwd kan worden dat er geen sprake is van een mogelijk grensoverschrijdend effect, dan is financiering onder niet marktconforme voorwaarden geoorloofd en behoeft onderstaande Stap 3 niet te worden doorlopen.

Stap 3: Toetsing aan AGVV

De Europese staatssteunvrijstellingsverordeningen bieden ruimte om geoorloofd niet-marktconform te financieren, mits aan specifieke voorwaarden wordt voldaan. DEO doet primair een beroep op de AGVV.

In onderstaande tabellen staan de AGVV-categorieën opgesomd die volgens DEO in aanmerking komen. Om voor financiering in aanmerking te komen moet aan de voorwaarden van het van toepassing zijnde AGVV-artikel worden voldaan. De genoemde aanmeldingsdrempels worden niet overschreden. Daarnaast moet uiteraard aan de voorwaarden van hoofdstuk 1 AGVV en de voorwaarden van het Investeringsreglement DEO 2017 worden voldaan.

Als staatssteun wordt verleend met toepassing van een AGVV-categorie die niet in deze richtlijnen is verwerkt, dan zal DEO daarvan een ad hoc kennisgeving aan de Europese Commissie doen en beargumenteerd aangeven welke steuncategorie zij van toepassing verklaart. Hiertoe maakt DEO gebruik van het format in bijlage II van de AGVV.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen (a) generieke categorieën, die voor de meeste projecten van DEO uitkomst zullen bieden en (b) thematische categorieën, welke in specifieke gevallen bruikbaar zijn.

Onder de tabellen staan de belangrijkste voorwaarden die gelden voor de artikelen nader uitgewerkt. Voor al het overige gelden de voorwaarden zoals gesteld in de desbetreffende artikelen van de AGVV.

GENERIEKE AGVV-CATEGORIEËN						
Ranking	KLEINE ONDERNEMING		MIDDELGROTE ONDERNEMING		GROTE ONDERNEMING	
	Lening met senior zekerheden	Lening met beperkte zekerheden	Lening met senior zekerheden	Lening met beperkte zekerheden	Lening met senior zekerheden	Lening met beperkte zekerheden
1.	Art. 21: Risico-financieringssteun	Art. 21: Risico-financieringssteun	Art. 21: Risico-financieringssteun	Art. 21: Risico-financieringssteun	N.v.t.	N.v.t.
2.	Art. 22: Starterssteun	Art. 22: Starterssteun	Art. 17: KMO steun**	Art. 17: KMO steun**		
3.	Art. 17: KMO steun**	Art. 17: KMO steun**				

** Mits kan worden aangetoond dat de steun transparant is conform de definitie in Art. 5 van de AGVV

THEMATISCHE AGVV-CATEGORIEËN	
Lening met senior zekerheden	Lening met beperkte zekerheden
Art. 38: Investeringssteun ten behoeve van energie-efficiëntiemaatregelen	Art. 38: Investeringssteun ten behoeve van energie-efficiëntiemaatregelen**
Art. 41: Investeringssteun hernieuwbare bronnen	Art. 41: Investeringssteun hernieuwbare bronnen**

** Mits kan worden aangetoond dat de steun transparant is conform de definitie in Art. 5 van de AGVV

Artikel 17: KMO-steun

- In aanmerking komende doelgroep: KMO volgens definitie bijlage I AGVV:
 - minder dan 250 werknemers;
 - omzet van maximaal € 50 mln of balanswaarde van max. € 43 mln
- In aanmerking komende kosten: o.a. materiële en immateriële activa ten behoeve van de oprichting van een nieuwe vestiging of uitbreiding van een bestaande vestiging, diversificatie of fundamentele wijziging van het productieproces of bij overname van activa die behoren tot een vestiging die is gesloten of anders gesloten zou zijn.
- Steunintensiteit (uitgedrukt in bruto subsidie equivalenten):
 - voor kleine ondernemingen: maximaal 20% van de geplande investering
 - voor middelgrote ondernemingen: 10% van de geplande investering

Artikel 21: Risicofinancieringssteun

- In aanmerking komende doelgroep: KMO volgens definitie bijlage I AGVV:
 - minder dan 250 werknemers;
 - omzet van maximaal € 50 mln of balanswaarde van max. € 43 mln
 - niet-beursgenoteerd
- KMO's moeten ten minste aan één van de volgende voorwaarden voldoen:
 - Minder dan 7 jaar commercieel actief op de markt of nog helemaal niet actief op de markt
 - Het betreft een initiële risico-investering tbv het betreden van een nieuwe productmarkt of geografische markt die meer bedraagt dan 50% van de gemiddelde jaaromzet in de voorafgaande vijf jaar.
 - Het betreft een vervolginvestering als bedoeld in artikel 21, lid 6 van de AGVV.
- In aanmerking komende steun (binnen het kader van het Energiefonds Wageningen): leningen en quasi-eigen-vermogen (inclusief mezzanine, niet-garandeerde en achtergestelde leningen en converteerbare leningen)
- De minimale particuliere co-financieringsbijdrage is afhankelijk van de aard van de onderneming en de voorgenomen investering en bedraagt minimaal 10% maar kan oplopen tot 60% (zie artikel 21, lid 10)

Artikel 22: Starterssteun

- In aanmerking komende doelgroep: kleine ondernemingen volgens definitie EU:
 - minder dan 50 werknemers;
 - omzet of balanswaarde is maximaal € 10 mln

Aanvullende voorwaarden:

- minder dan vijf jaar geregistreerd
 - nog geen winst uitgekeerd
 - niet-beursgenoteerd
 - niet uit een fusie ontstaan
-
- In aanmerking komende steun (binnen het kader van het Energiefonds Wageningen): leningen en quasi-eigen-vermogen (inclusief mezzanine, niet-garandeerde en achtergestelde leningen en converteerbare leningen)
 - Maximale looptijd lening: 10 jaar
 - KMO's moeten tenminste aan één van de volgende voorwaarden voldoen:
 - Minder dan 7 jaar commercieel actief op de markt of nog helemaal niet actief op de markt
 - Het betreft een initiële risico-investering tbv het betreden van een nieuwe productmarkt of geografische markt die meer bedraagt dan 50% van de gemiddelde jaaromzet in de voorafgaande vijf jaar.
 - In aanmerking komende steun: eigen vermogen of quasi-eigen-vermogen en leningen

Artikel 38: Investeringssteun ten behoeve van energie-efficiëntiemaatregelen

- Doelgroep: alle ondernemingen
- In aanmerking komende investeringen: investeringen die leiden tot extra energiebesparing ten opzichte van het wettelijk minimum
- Steunintensiteit (uitgedrukt in bruto subsidie equivalenten): 30% van de in aanmerking komende kosten.

Artikel 41: Investeringssteun ter bevordering van energie uit hernieuwbare energiebronnen

- Doelgroep: alle ondernemingen
- In aanmerking komende investeringen: investeringen in nieuwe installaties die nodig zijn om de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen te bevorderen (zijnde: windenergie, zonne-energie, aërothermische, geothermische, hydrothermische energie en energie uit de oceanen, waterkracht (mits niet in strijd met Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement), biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogas. Voor biobrandstoffen gelden aanvullende eisen (zie artikel 41, lid 2 en 3)
- Steunintensiteit (uitgedrukt in bruto subsidie equivalenten):
 - maximaal 45% van de in aanmerking komende kosten voor grote ondernemingen
 - maximaal 55% van de in aanmerking komende kosten voor middelgrote ondernemingen
 - maximaal 65% van de in aanmerking komende kosten voor kleine ondernemingen

Stap 4: Toetsing aan de de-minimisverordening

Slechts wanneer de AGVV geen uitkomst biedt maakt DEO gebruik van de de-minimisverordening:

- De de-minimisverordening betreft in feite een "last resort" oplossing, waarvan idealiter alleen gebruik wordt gemaakt indien andere vrijstellingsmogelijkheden geen soelaas bieden. DEO streeft ernaar dat zoveel mogelijk de-minimisruimte voor de initiatiefnemers behouden blijft.

Conform de de-minimisverordening mag een onderneming over een periode van drie jaar tot een bedrag van € 200.000 aan niet-marktconforme steun ontvangen: de zogenaamde de-minimissteun. Om te bepalen of een onderneming door de financiering van DEO dit plafond al dan niet bereikt, worden de volgende stappen doorlopen:

1. Er wordt bepaald of de verleende steun voldoet aan de EU-definitie van transparantie als bedoeld in art. 4 lid 3 de-minimisverordening. Is de verleende steun niet-transparant, dan kan geen de-minimissteun worden verleend.
2. Is de verleende steun transparant, dan wordt het vastgestelde renteverskil omgerekend naar een absolute waarde en over de looptijd van de lening netto contant gemaakt, zijnde de door DEO te verlenen steun.
3. DEO laat de onderneming een de-minimisverklaring invullen en ondertekenen waaruit blijkt hoeveel de-minimissteun de onderneming in het huidige en twee voorafgaande belastingjaren heeft ontvangen.
4. De eerder ontvangen de-minimissteun wordt bij de door DEO te verlenen steun opgeteld. Indien het totale bedrag niet uitkomt boven de € 200.000 is er geen sprake van staatssteun.

Bijlage 1: Recente Tarievenbladen basisrente en opslagen

BASISRENTE + OPSLAGEN DEO 2018

Ingangsdatum	@@
Referenties	nl.euribor-rates.eu
	Richtlijnen financiële voorwaarden DEO
	Mededeling EU 2008/C14/02

Basispercentage	
Berekeningsgrondslag	1-jaars EURIBOR
<i>Datum</i>	<i>Rente</i>
sep'17	-0,373%
okt'17	-0,373%
nov'17	-0,371%
Gemiddelde grondslag	-0,372%
Basisrente	0,500% (minimaal 0,500%)

Risico-opslag		
<i>Rating categorie</i>	<i>Duiding</i>	<i>Opslag basispunten</i>
1	Voldoende zekerheden en looptijd ≤ 7 jaar	0 - 100
2	Voldoende zekerheden of looptijd ≤ 7 jaar	100 - 200
3	Onvoldoende zekerheden en looptijd > 7 jaar	200 - 300

Rentevast-opslag		
<i>Rentevast-periode</i>		<i>Opslag basispunten</i>
1-5 jaar		0 - 50
6-10 jaar		50 - 150
11-15 jaar		150 - 250

Voor akkoord	
Voorzitter Bestuur	
Datum	@@